

ρίδας ἀπεχωρίσθη καὶ τρίτη ἄλλη ἡ τοῦ κλήρου εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀριερωμένη ὕψτερον δὲ συνεκροτήθη καὶ τετάρτη ἐκ τῶν διαμεινάντων ἐλευθέρων εἴτε ἀπ' ἀρχῆς τῆς κατακτῆσεως ὥς διὰ συνθήκης παραδοθέντες, εἴτε κατὰ διτφόρους περιστάσεις ἄλλας.

Μὴ δυνάμενος νὰ καταργήσῃ τὰς ἐσχυρὰς τάξεις ταύτας ὁ μέγας Πέτρος ἐπεμειλήθη ἐκ προοιμίων νὰ διευκρινίσῃ τοῦλάχιστον τὰ ὅρια τῶν θεσπίζων ὁριστικῶς ἐκάστης τὰ τε δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα ἐπιθυμῶν δὲ νὰ ἐμπνεύσῃ εὐγενῆ τινα προόδου ἄμιλλαν ἐσχημάτισε κλίμακα, τῆς ὁποίας τὰς βαθμίδας ἦτο ἐρικτὸν νὰ ἀναβαίνωσιν ἀπὸ τῆς ἐσχάτης σχεδὸν μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ἀνωτάτης. Νὰ καταργήσῃ παντελῶς τοὺς δούλους ἦτο ἐπιχείρημα τολμηρὸν, ἵσως δὲ καὶ ἄδικον πρὸς μυριάδας χωροδικοποιῶν, μᾶλλον δὲ ἀναστάσις τῆς ὑπαρχούσης κοινωνίας· ἐπειδὴ παραλείποντες τὸν σοφώτατον τῆς Ἑλλάδος πολιτικόν, τὸν Ἀριστοτέλην, ὅστις ἀναγνωρίζει σχεδὸν ὡς νόμιμον τὴν θετείαν, θέλομεν εἶναι καὶ οἱ ἥρωες αὐτοὶ τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν Ἀμερικὴν δὲν ἀπεφάσισαν εἰς τὴν ἡδυνήθησαν νὰ τὴν ἀποδώσωσιν ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πάντας.

Ἐπὶ Πέτρου Α'. οἱ εὐγενεῖς διηρῶντο εἰς δύο μεγάλας τάξεις τοῦς ἄρχοντας καὶ τοὺς ὑποτελεῖς ὑπηκόους. Ἐκ τούτων οἱ πρῶτοι διέτριβον διὰ βίου εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν ἄλλ' ὁ αὐτοκράτωρ τοὺς ἡνάγκασεν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πόλιν ἀφαιρῶν ἐκ τῶν ἀπειθῶντων τὸ ὅποιον εἶχον δικαίωμα συμβούλων καὶ μεγάλων ἀξιωματικῶν τοῦ στέμματος. Οἱ ἀριστοκράται ἦσαν κυρίως ὡς 40 οἰκογένειαι, οἷον οἱ Ναρὶνσκιν, Γαλλίτσιν, Κουράκιν, Ῥέπνιν, Σεχερεμέτιεφ, Σερεβάτοφ, Δολγορούκιν, Ῥομάνωφ, Τουρβετσκόφ, Βιάζεμσκη, Λαβάνοφ, καὶ οἱ ἐκ Τατάρων καταγόμενοι Γιουσούποφ, Οὐρούτσωφ, Μετσέρσκη κτλ.

Ἐξασθενῶν τὴν ἀριστοκρατίαν ταύτην ὁ Μ. Πέτρος, ἐδημιούργησε νέαν ἄλλην· ὅθεν διέταξεν ὅτι τοῦ λοιποῦ ἡ στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ ὑπηρεσία φέροι εἰς τὴν εὐγένειαν. Οὕτως ὁ ταγματάρχης (major) ὁδοιπορῶν ἔχει τὸ προνόμιον νὰ ζεύγῃ τέσσαρα· ἱπποὺς εἰς τὴν ἄμαξαν, ὥστε ἐν ᾧ ὁ ἀπὸ κληρονομίας εὐγενὴς δὲν εἶχε τὴν τοιαύτην ἄδεια, ὁ υἱὸς ἀπλοῦ χωρικοῦ ἰδύνατο εὐκάλως νὰ ἀντιποιῇται τὴν τιμὴν ταύτην.

Τῇ 24 Ἰαν· 1722 ὁ Μ. Πέτρος ἐξέδωκε διάταγμα ὁρίζον 14 βαθμοὺς εὐγενείας.

1. Γενικὸς στρατάρχης, πρῶτος ναύαρχος, ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Κράτους, μέγας θαλαμηπόλος.
2. Στρατηλάτης, ναύαρχος, ἰδιαιτέρως σύμβουλος, ὑπουργός.
3. Ἀντιστράτηγος, ἀντιναύαρχος.
4. Ἰποναύαρχος, θαλαμηπόλος (ὑπαπιστής) σύμβουλος τακτικὸς τῆς ἐπικρατείας.
5. Ἰλαρχος, μοίραρχος στόλου, σύμβουλος ἐπικρατείας.
6. Συνταγματάρχης, σύμβουλος συλλόγου.
7. Ἀντισυνταγματάρχης, σύμβουλος δικαστικὸς, πλοίαρχος.
8. Ταγματάρχης, πάρεδρος συλλόγου.
9. Λοχαγός, σύμβουλος ἐκτακτός.

10. Ἀντιλοχαγός.

11. Γραμματεὺς ἀρχείων.

12. Ὑπολοχαγός.

13. Ἀνυπολοχαγός.

14. Σημαιοφόρος.

Αἱ τέσσαρες πρῶται τάξεις συνεπιφέρουσι τὴν (τιμὴν) προσηγορίαν ἐξοχότης.

Αἱ πρῶται ὀκτὼ παρέχουσι τὴν κληρονομικὴν τιμὴν.

Αἱ δὲ δὲ τελευταῖαι τὴν ἀτομικὴν (1) Ἡ εὐγένεια αὐτὴ ἔχει οὐτιῶδη μάλιστα προνόμια τὴν ἀτέλειαν, φέροντος αὐτὴν, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν σωματικῶν ποινῶν.

Ὁ Πέτρος Γ'. ἀπέδωκεν εἰς τοὺς εὐπατρίδας τῆς Γερμανικῆς ἀριστοκρατίας δικαιώματα συνηθῆ τὴν Λιβονίαν.

Ἡ αὐτοκράτορις Αἰκατερίνη ἐκανόνισε καὶ αὐτὰ τοιαῦτα προσόντα (1785). τὸ δὲ διάταγμα τῆς τεβλήθη εἰς νόμον θεμελιῶδη παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου 1801.

Αἱ πρῶται ὀκτὼ τάξεις διδουσι μόναι δικαιώματα διὰ διαφορὰ λειτουργήματα.

Ἡ κληρονομικὴ εὐγένεια φέρει εἰς τὸν βαθμὸν ἀξιωματικοῦ τοῦ συλλόγου τῶν θαλαμηπόλων κτλ.

Ἄλλ' ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἐσχάτως ἀπέδωκε δικαίωμα τοῦτο εἰς μόνον τὰς 6 πρῶτας κλάσεις.

Οἱ εὐγενεῖς δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑποστατικὰ καὶ τιμὰν (θῆτις) ἄλλα καὶ δούλους προσέτι· ἀνεύ γὰρ πωλῶσιν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐλευθερίαν των, νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἐπὶ κλησίαν, ἢ γνώρισμα τῆς οἰκογενείας τὸ ὄνομα τοῦ κτήματος, νὰ ἐξουσιάζωσι τὰ ἐπικαιρὰ καὶ ὑποκείμενα αὐτοῦ, τὰ τε ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέρος, νὰ κατέχωσιν τινα λειτουργήματα, δικαστικὰ εἰς τὰς νομαρχίας, νὰ ἐκλέγωσι τοὺς ψήφους ὑπὲρ αὐτῶν, προσέτι δὲ κατὰ τὸ διάταγμα 1831 καὶ τὴν ἄξian τοῦ προέδρου τῶν δικαστηρίων.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς μεγάλους κτηματίας (ὕψους) νὰ διασκορπίζωσιν εἰκονικῶς τοὺς χωρικοὺς πρὸς αὐξήσιν τῶν ψήφων ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν εὐγενείας· δύνανται δὲ τοῦνοντίον νὰ συναρπάξωσι τοὺς μικροὺς ἐξ αὐτῶν εἰς ἓν διὰ νὰ ἀποτελέσωσι τοὺς 100 ἰσοδυναμοῦντας πρὸς μίαν ψήφον.

Ἡ Πολλωνικὴ εὐγένεια, τῆς δευτέρας μάλιστα τάξεως, συγκεκλιμένη ἐξ 100 χιλιάδων καὶ ἐπέκεινται τὴν τὴν πρὸς ποινὴν τῆς ἐπαναστάσεως· ἐξαιρουμένων δὲ τῶν κατεχόντων ἐπατριδικὰ κτήματα, οἱ ἄλλοι ὑπάγονται εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· καὶ ἂν λάβωσι τὴν ἄδειαν οἱ φυγάδες Πολλωνοὶ ἐπιστρέψωσι, δὲν θέλουσι τὸ ἀποφασίσαι εὐκάλως.

Οἱ εὐγενεῖς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἀποτελοῦν 900,000 ἀνθρώπους διηρημένους εἰς 200,000 220,000 οἰκογενείας, ὅπερ ἐστὶ τὸ 1/61 ἑλαιοπληθυσμοῦ.

Ἡ Γερμανικὴ εὐγένεια τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Βαλτικῆς.

(1) Schubert Handbuch der staatskunde Europa. Koenigsberg.